

**Drd. Anca Elena Pororo,
Serviciul județean Buzău al Arhivelor Naționale**

**RELAȚIA POLIȚIE – JANDARMERIE
ÎN JUDEȚUL BUZĂU
ÎN PERIOADA 1929-1940
(INSTITUȚII DE ORDINE PUBLICĂ LA ORAȘ,
RESPECTIV SAT)**

Abstract: *The beginning of the economic crisis in our country, the emergence of new elements against state security, led to the adoption in the year 1929 of the Law for the organization of the general state police and the Law on the organization of the rural gendarmerie. The role of policemen and gendares has intensified, both as activity and accountability.*

The mission of the two institutions was to ensure the maintenance of public order and security, enforcement of laws in urban and rural areas. In their jurisdiction they had: prevention of crime, investigation and prosecution of all offences provided by civil, military law, gathering of information on state security and reporting to the upper management.

Regarding the police-gendarmerie relationship, very important were the Instructions of July 1930 to establish service links between the two institutions, drawn up by the General Inspectorate of Gendarmerie and approved by the Ministry of Interior. Close collaboration had to be in the interest of the service, order and public safety, without regard to other aspects.

A good collaboration existed with the other local authorities. At the level of the Buzau county was constituted in the year 1931 the Administrative Cooperation Council, of which were part: the county prefect, the Chief of Police, the commander of the Legion of Gendarme, the commander of the Garrison. In the meetings were discussed the most important problems in Buzau County, as well as the measures taken.

Police and gendarmerie reports record certain special events in Buzau County, such as: theft, insults, scandals, beatings, injuries, suicides, murders, accidents, fires, prunings, epidemics, disappearances, desertion, vagrancy. Measures were taken to prevent railroad attacks in order to ensure peace and public safety around the elections in order to prevent any acts of brutality on voters or supporters of one party or another. Among the powers of police and gendarmerie are the control of foreigners

from towns and villages, their activity being closely supervised, and suspicious persons were banished from the country. They were checking even the Romanian citizens coming to the area, asking for information about their past from the policies of the cities where they had their last home.

Police and gendarmerie received clear orders regarding the actions they had to undertake if the Communists attempted to provoke revolutionary movements and attacks against the authorities. At the same time, they informed the upper management about all meetings, congresses, meetings held in the village and the city. They reported information on how the events were, the number of participants, the people taking the floor.

A number of documents deal with the legionary problem, the work carried out by the "Everything for the country". We find that the police and gendarmerie authorities have taken repressive measures against the Legion organization. There have been searches at the home of the heads and members of the legionaries, they have confiscated weapons and various brochures, manifests. Some have been arrested, brought to military courts or been established as forced residence in other counties.

Very important are the reports on the state of mind of the population, which include aspects relating to economic, social, political, minorities and religious sects. It was recorded the general dissatisfaction of the population due to the expensive clothing, footwear and food, felt in all social layers, but especially among the retired. About the minority population we learn that it consisted of: Hungarians, Bulgarians, Russians, Germans, Serbs, Polons, Turks, Greeks, Italians, Armenians, Albanians, Austrians. Among them there were people suspected of espionage.

Police officers in collaboration with the Gendares played an important role in the withdrawal, control and supervision of refugees from Bessarabia and Northern Bukovina in the year 1940. For their verification, they were asked for maximum attention, some of whom may have been sent as spies. Research and supervision were difficult because of the large number of refugees and that some of them did not respect the home settlements fixed.

By studying the archive documents I wanted to highlight the collaborative relations between the two structures, the cooperation missions, the formation of mixed patrols, the raids, the way to act according to the events that marked the history of Romanians.

Keywords: *police, gendarmerie, law, public order, state security, prevention.*

Începutul crizei economice din țara noastră, apariția unor elemente noi împotriva siguranței statului, au determinat guvernarea români să adopte în anul 1929 noi legi „care să reglementeze și să definească cu mai multă claritate activitatea organelor de ordine și informații din subordinea Ministerului de Interne”¹.

---

1. Vasile BOBOCESCU, *Momente din istoria Ministerului de Interne, volumul I, 1821-1944*, Ed. Ministerului de Interne, București, 1996, p. 174.

Astfel, sub ministrul de Interne Alexandru Vaida Voievod, la 21 iulie 1929 a fost adoptată *Legea pentru organizarea poliției generale a statului*, „cea de-a doua lege organică în acest domeniu (după legea lui Vasile Lascăr din 1903)². Potrivit legii, Poliția orașului Buzău era un serviciu exterior al poliției generale a statului, iar articolul 33 stipula faptul că la conducerea acesteia se afla un șef de poliție, ajutat de un secretar³. În schema de organizare se găsea un birou pentru poliția administrativă și judiciară și unul pentru poliția de siguranță, conduse de comisari. Pe lângă ofițeri de poliție, existau agenți de poliție, personal de birou, tehnic și de specialitate, de serviciu, dar și gardienii publici. Aceștia din urmă reprezentau cea mai numeroasă forță a Poliției. Totodată, articolul 33 din legea mai sus menționată prevedea că legătura de serviciu dintre jandarmerie și poliția urbană se făcea prin comandantul legiunii sau un delegat al său.

Legea pentru organizarea jandarmeriei rurale, publicată în Monitorul Oficial nr. 69 din 23 martie 1929, prevedea la articolul 1 că jandarmeria este „un corp organizat militarmente, instituit pentru a veghea, în comunele rurale, la siguranța de stat, la menținerea ordinii publice, precum și la executarea legilor și regulamentelor⁴. Personalul se compunea din ofițeri, jandarmi, funcționari, maiștri și alți lucrători.

Prin noile legi rolul polițiștilor și al jandarmilor s-a intensificat, atât ca activitate, cât și ca răspundere. Menirea celor două instituții era aceea de a asigura menținerea ordinii și siguranței publice, executarea legilor în mediul urban și rural. În competența acestora intrau: prevenirea infracțiunilor, cercetarea și urmărirea tuturor infracțiunilor prevăzute de legile civile, militare și ordonanțele autorităților locale, culegerea informațiilor referitoare la siguranța statului și raportarea lor forurilor superioare.

---

2. Vasile ARIMIA, Gheorghe GÎRDU, Toma IANCU, *Poliția din Gorj. File de istorie*, Ministerului de Interne, București, 1996, p. 264.

3. Serviciul Județean Buzău al Arhivelor Naționale (în continuare SIAN Buzău), Biblioteca documentară, Monitorul Oficial, Partea I, nr. 159 din 21 iulie 1929, p. 5430; a se vedea Marilena GAIȚĂ et alii, *Din cronică poliției la curbura Carpaților. Obârșii, istorie, evoluție*, MAD Linotype, Buzău, 1996, p. 47.

4. S.J.A.N. Buzău, Biblioteca documentară, Monitorul Oficial, Partea I, nr. 69 din 23 martie 1929, p. 2378.

Printr-un ordin circular al Inspectoratului regional de jandarmi București, din 12 martie 1936, se cerea ca jandarmii să aibă o strânsă colaborare cu primarii, atât pentru menținerea ordinii publice și siguranței statului, cât și pentru buna gospodărire și înfrumusețare a satelor. „Activitatea jandarmilor trebuia să fie părintească, sinceră și iubitoare“, astfel încât populația să vadă doar „dreptate, cinste și dragoste“⁵.

Legea jandarmeriei din 1929 prevedea ca la mai multe comune să existe un post de jandarmi. Potrivit articolului 5 din actul normativ, postul era condus de un jandarm, șef de post, ajutat de minim 5 jandarmi. Numărul redus al acestora în comparație cu întinderea comunelor, numărul populației și problemele cu care se confruntau l-a determinat pe comandantul Legiunii de jandarmi Buzău să solicite sprijinul Prefecturii. Prin adresa nr. 311 din 16 ianuarie 1929 se cerea angajarea la comune a unor guarzi pentru paza de noapte⁶.

De asemenea, ca urmare a rapoartelor transmise de conducerile Poliției și Legiunii de jandarmi, Prefectura înaintează o adresă Direcției Generale a Poliției, în aprilie 1937, în care se arată nevoia de a se completa personalul celor două instituții de ordine publică. Pentru jandarmerie, se solicitau două posturi noi la Năeni și Glodeanu Cârlig (cu efectiv complet) și să se mărească efectivele la unele din posturile existente, în total 30. Pentru Poliția orașului Buzău se cerea mărirea efectivului de gardieni cu 134 posturi, numărul de comisari să fie mărit cu 3, numărul comisarilor ajutor cu 2 și „patru agenți sau detectivi pentru supravegheri și investigațiuni pe teren“⁷. Pentru Poliția Mizil era nevoie de încă 1 comisar ajutor, 2 agenți de siguranță, 1 șef de secție de gardieni publici, de cel puțin 15 gardieni publici. Astfel completat, personalul cele două instituții ar fi funcționat în mod normal și fiecare lucrător și-ar fi cunoscut atribuțiile.

Referitor la relația poliție – jandarmerie, foarte importante au fost *Instrucțiunile* din iulie 1930 pentru stabilirea legăturilor de serviciu între cele două instituții, întocmite de Inspectoratul General al Jandar-

5. S.J.A.N. Buzău, fond *Prefectura județului Buzău*, dosar 40/1936, f. 3 verso.

6. S.J.A.N. Buzău, fond *Prefectura județului Buzău*, dosar 25/1929, f. 1.

7. S.J.A.N. Buzău, fond *Prefectura județului Buzău*, dosar 19/1937, f. 3 verso.

meriei și aprobate de Ministerul de Interne. Strânsa colaborare trebuia să fie în interesul serviciului, al ordinei și siguranței publice, fără a se ține cont de „ambițiunile personale, bunul plac sau amorul propriu”⁸.

Faptele petrecute la nivel urban și rural erau comunicate reciproc prin așa numitele „Buletine de informații”. Acestea reflectau evenimente precum: furturi, răniri, sinucideri, crime, accidente, incendii, pruncucideri, bătăi. O serie de documente fac referire la epidemii de scarlatină sau febră aftoasă la animale. Impresionant este numărul mare de persoane decedate din cauza gerului. Într-un buletin de informații se arată că în data de 10 februarie 1929 au murit din cauza gerului 13 persoane⁹.

Prin adresa nr. 984 din 16 decembrie 1930, Comisariatul Gării Buzău înștiința conducerea Poliției buzoiene de evenimentele petrecute în intervalul 15-16 decembrie 1930. Printre acestea, se număra evadarea unor deținuți din arestul preventiv Buzău. Organele polițienești au colaborat cu jandarmii, evadații fiind prinși pe moșia Verguleasa. Comandantul Legiunii de jandarmi, printr-o adresă către șeful Poliției, a lăudat efortul celor implicați în prinderea evadaților, iar șeful Poliției Dimitrie Mântulescu a propus, în conformitate cu art. 99 și 100 din Legea pentru organizarea poliției generale a statului, ca cei implicați să fie recompensați¹⁰.

La data de 9 decembrie 1929, Poliția orașului Buzău a transmis Comisariatului Mizil o copie de pe ordinul Inspectoratului Regional de Poliție Constanța¹¹, referitor la numeroasele furturi ce se comiteau pe peroanele gărilor, la casele de bilete și trenuri, fără ca organele obligate să le prevină să fi luat vreo măsură. În acest sens, s-a dispus colaborarea cât mai intensă cu polițiile de gări, dar și cu jandarmii, care la rândul lor trebuiau să supravegheze și să împiedice infracțiunile. Se pune în vedere faptul că acolo unde nu se vor lua măsuri pentru diminuarea furturilor, se vor lua măsuri de represiune împotriva ofițerilor.

8. S.J.A.N. Buzău, fond *Poliția orașului Buzău*, dosar 27/1930, fila 244.

9. S.J.A.N. Buzău, fond *Prefectura județului Buzău*, dosar 25/1929, f. 14.

10. S.J.A.N. Buzău, fond *Poliția orașului Buzău*, dosar 5/1930, fila 170; a se vedea M. GAIȚĂ et alii, *Din cronică poliției la curbura Carpaților...*, p. 49.

11. S.J.A.N. Buzău, fond *Poliția orașului Buzău*, dosar 6/1929, fila 47.

Totodată, pentru prevenirea atentatelor pe calea ferată trebuiau luate măsuri de supraveghere, asigurându-se astfel circulația trenurilor. Având în vedere faptul că atacatorii foloseau automobile pentru a ajunge la fața locului și a săvârși atentate, s-a dispus prin ordinul nr. 8406/1930 al Inspectoratului Regiunii I de Poliție, ca organele polițienești „să aibă post de observație la bariere cu instrucțiuni precise”¹² și să noteze toate automobilele care intră și ies din oraș. În egală măsură, jandarmilor le reveneau aceleași obligații în comune.

Trecerea trenului regal prin gările de la Mizil și Buzău era un eveniment deosebit, iar forțele poliției și ale jandarmeriei asigurau măsurile de protecția a acestuia. Patrula speciale de jandarmi se găseau pe întreaga distanță pe care urma să o parcurgă trenul pe raza județului Buzău. De asemenea, personalul de serviciu din gări era verificat de Poliție, pentru a stabili dacă este de încredere.

În preajma alegerilor electorale, poliția și jandarmeria trebuia să ia măsuri pentru a se asigura liniștea și siguranța publică, să împiedice eventuale acte de brutalitate asupra alegătorilor sau susținătorilor unui partid sau altul. Prin ordinul telegrafic cifrat nr. 8082, din 31 mai 1931, transmis de către Inspectoratul Regional București către Poliția Buzău, se solicita raportarea tuturor delictelor de ordine publică în perioada electorală de la data de 1 mai până la 10 iunie¹³. Pentru procurarea datelor referitoare la evenimentele petrecute în județ, trebuia să se colaboreze cu Legiunea de jandarmi.

Într-o notă întocmită de șeful Poliției, Ion Uzum, se arăta că avocatul Stan Săraru din Partidul Liberal reclama pe comisarul Constantin Cațavel și comisarul ajutor Hristodor Tobescu pentru ruperea unor afișe electorale. Un alt caz se referea la plângerea numitului Pompiliu Ionițescu – șeful Partidului Național Țărănesc, care reclama că anumiți gardieni publici le-au rupt afișele electorale. Avocatul Gheorghe Marinescu din Buzău, candidat la alegerile din 1 iunie pentru Cameră, reclama la Prefectura Buzău în data de 31 mai 1931, situația din plasa Pârscov din preajma alegerilor. Cetățenii care simpatizau cu Partidul

---

12. S.J.A.N. Buzău, fond *Legiunea de jandarmi Buzău*, dosar 10/1930, f. 182 verso.

13. S.J.A.N. Buzău, fond *Poliția orașului Buzău*, dosar 33/1931, f. 49.

Național Liberal erau amenințați cu bătaia și arestarea (dacă nu votau cu candidații guvernamentali), de bande de bătăuși conduse de colonelul Emil Marinescu. Totodată, aflăm că învățătorii P. Ungureanu din Unguriu și N. Dumitrescu din Măgura erau urmăriți de jandarmi, pentru a fi arestați, în baza unui denunț „prin care se arată că au insultat guvernul”¹⁴. Avocatul Ion Stătescu din comuna Pârscov a fost atacat de primarul comunei, scăpând cu mare greutate de furia acestuia și a acoliților săi. În încheierea plângerii se aducea la cunoștința prefectului că în cazul în care lucrurile nu se îndreptau, se va face uz de arme.

În data de 25 iunie 1931 plutonierul major Ioan Ristea, șeful secției de jandarmi Pârscov a interogat persoanele la care făcea referire avocatul Gh. Marinescu în plângerea sa. Din declarațiile acestora a reieșit faptul că fuseseră amenințați de persoane străine, dar nu de jandarmi¹⁵.

Conform ordinului M. St. M. nr. 20444 din 16 iunie 1930, colaborarea de ordin informativ între organele civile și militare se făcea doar între comandantul Garnizoanei, prefectul județului, șeful Poliției și comandantul Legiunii de jandarmi. Difuzarea prea largă a informațiilor putea crea „o stare de neliniște și alarmă în mijlocul populației”¹⁶.

Buna colaborare dintre poliție și jandarmerie rezultă și din ședințele Consiliului de colaborare administrativă¹⁷, în care erau discutate cele mai importante probleme din județul Buzău, precum și măsurile adoptate.

În data de 28 ianuarie 1932, la ședința Consiliului au participat: președintele Horia Furtună – prefectul județului, colonel Victor Slăvescu – delegatul Garnizoanei Buzău, chestorul Constantin Șoarec – șeful Poliției și căpitan Gh. Dumitrescu – comandantul Legiunii de jandarmi¹⁸. Din expunerile șefilor autorităților menționate reiese că pensionarii și funcționarii erau nemulțumiți de reducerea pensiilor și a salariilor, față de creșterea prețurilor.

14. S.J.A.N. Buzău, fond *Prefectura județului Buzău*, dosar 6/1931, f. 36 verso.

15. S.J.A.N. Buzău, fond *Prefectura județului Buzău*, dosar 6/1931, f. 73.

16. S.J.A.N. Buzău, fond *Legiunea de jandarmi Buzău*, dosar 10/1930, f. 70.

17. Instituit în baza deciziei 15280 /27 martie 1931 a Ministerului de Interne.

18. S.J.A.N. Buzău, fond *Poliția orașului Buzău*, dosar 7/1932, f. 4.

În cadrul ședinței Consiliului de colaborare administrativă din 30 iunie 1932, din rapoartele șefului Poliției și comandantului Legiunii de jandarmi a rezultat faptul că a crescut numărul crimelor și al agresiunilor din partea unor indivizi înarmați. Drept urmare, s-a dispus ca prin șefii de secții/posturi de jandarmi, în județ, și prin ofițerii de poliție, în oraș, să se efectueze cercetări asupra persoanelor suspecte că tulbură liniștea publică și siguranța statului, să li se retragă permisele de posedat arme și să le confiște.

Pentru obținerea unor rezultate cât mai eficace poliția a colaborat cu jandarmeria, dar și cu celelalte autorități, în vederea controlului străinilor din orașe și din comune. „Marea majoritate a acestora lucrau în mediul rural și ei trebuiau să fie în atenția jandarmeriei din punct de vedere al activității de poliție”¹⁹. Cu preponderență, se verificau hotelurile, hanurile și cafenelele. Conform ordinului nr. 15481 S/1930 al Direcției Generale a Poliției, organele de poliție și jandarmerie trebuiau să supravegheze îndeaproape activitatea acestora, iar pentru persoanele suspecte se cerea izgonirea imediată din țară. Erau verificați chiar și cetățenii români veniți în zonă, cerându-se informații despre trecutul lor de la polițiile orașelor unde avuseseră ultimul domiciliu. De asemenea, se aveau în vedere și elementele suspecte din populația localnică, acele persoane cunoscute ca făcând parte din organizații subversive, verificându-li-se toate deplasările. Orice chestiuni în legătură cu ordinea și siguranța publică trebuiau comunicate organelor de poliție și de Siguranță, iar jandarmii trebuiau să păstreze discreția, „ca să nu zădărnicească descoperirea infractorilor”²⁰.

Totodată, se întocmeau rapoarte detaliate asupra situației străinilor și asupra motivelor invocate de aceștia pentru a li se prelungi termenul de ședere în țară: declarau că sunt căsătoriți cu persoane de origine română, dețin proprietăți sau că au copii la școlile din oraș. Între guvernul român și alte guverne s-au încheiat acorduri cu privire la supușii străini. Spre exemplu, în iulie 1929 guvernele român și cel francez stabileau următoarele²¹:

19. V. ARIMIA, G. GÂRDU, T. IANCU, *Poliția din Gorj. File de istorie*, p. 197.

20. S.J.A.N. Buzău, fond *Legiunea de jandarmi Buzău*, dosar 10/1930, f. 17.

21. S.J.A.N. Buzău, fond *Prefectura județului Buzău*, dosar 12/1929, fila 23.

– guvernul francez acorda supușilor români care locuiau în Franța o viză a pașaportului lor valabilă pentru un an și pentru un număr nelimitat de călătorii și cu dreptul de ședere în țară pentru doi ani;

– guvernul român acorda supușilor francezi care locuiau în România același tratament în ceea ce privește viza pașaportului, iar dreptul de ședere în țară doar pentru un an.

Pentru a fi puse în gardă, poliția și jandarmeria erau informate cu privire la pregătirea și organizarea unor acțiuni ale asociațiilor comuniste. Divizia a 5-a Buzău a transmis, la data de 11 martie 1930, Legiunii de jandarmi Buzău și Comendurii Pieței Buzău o notă informativă privitoare la organizarea și pregătirea unor acțiuni ale asociațiilor comuniste²². Comitetul central al sindicatelor unite din țară a dat ordine organizațiilor comuniste și sindicaliste, punându-le în vedere, printre altele, următoarele:

– să organizeze gărzi muncitorești, pentru a se opune cu forța organelor siguranței, poliției și jandarmeriei;

– să provoace mișcări și greve, pentru a isca conflicte cu autoritățile;

– să sporească nemulțumirile lucrătorilor din fabrici, șomerilor și să-i îndemne la violențe;

– să împartă manifeste și să facă propagandă comunistă.

Prin telegrama nr. 6261/1930, Inspectoratul Regiunii I de Poliție²³ comunica Poliției și Legiunii de jandarmi să ia măsuri necesare în cazul în care comuniștii încercau să provoace mișcări cu caracter revoluționar, atentate contra autorităților și depozitelor de muniții.

De asemenea, Ministerul de Interne, prin telegrama nr. 67210/1930, făcea cunoscut Poliției și Jandarmeriei buzoiene că șefii organizației comuniste au hotărât data de 5 decembrie 1930 drept zi de luptă a șomerilor din România. Cele două instituții trebuiau să ia măsuri din timp pentru asigurarea ordinii, deoarece erau prevăzute „demonstrații de stradă, propagandă printre muncitării aflați în lucru, pentru declararea unei greve de simpatie, (...) răspândirea de manifeste“²⁴.

---

22. S.J.A.N. Buzău, fond *Legiunea de jandarmi Buzău*, dosar 11/1930, f. 232.

23. S.J.A.N. Buzău, fond *Legiunea de jandarmi Buzău*, dosar 11/1930, f. 270.

24. S.J.A.N. Buzău, fond *Legiunea de jandarmi Buzău*, dosar 23/1930, f. 82.

În martie 1938 ministrul de Interne a aprobat ca sindicatele agricole, dar și cele muncitorești profesionale, afiliate Confederației Generale a Muncii din România, să-și țină adunările statutare. Acestea se puteau desfășura numai sub supravegherea autorităților competente, care trebuiau să asigure măsurile preventive de siguranță.

Pentru prevenirea unor mișcări care puteau amenința ordinea publică, Consiliul de colaborare administrativă a stabilit ca în data de 30 noiembrie 1938 să se facă o razie în orașul Buzău²⁵, de către organe de poliție ajutate de 20 de soldați și 20 de jandarmi, care să execute paza la toate instituțiile publice. Pentru a se acționa în județ, poliția și jandarmeria trebuia să aibă efectivele pregătite, precum și 3 autobuze.

O altă sarcină comună a celor două instituții a fost aceea de a face cercetări pentru împiedicarea răspândirii unor broșuri la sate și la orașe. Spre exemplu, în zilele de 16-17 mai 1930 s-au confiscat 79 de ziare „Cuvântul“ de la chioșcurile de ziare din oraș²⁶, iar în cadrul ședinței Consiliului de colaborare administrativă din 30 decembrie 1932 s-a dispus confiscarea broșurii intitulată „Recruții în România burgheză“²⁷ cu caracter comunist, în care se arăta cum trebuie să se poarte recruții în cazarmă și să nu asculte de ordinele ofițerilor burghezi.

Comandantul Legiunii de jandarmi Buzău și șeful Poliției Buzău informau forurile superioare asupra tuturor întrunirilor, congreselor, adunărilor care aveau loc la sat și la oraș. Relatau informații referitoare la cum decurgeau evenimentele, la numărul de participanți, la cei care luau cuvântul.

Printr-o notă informativă comisarul Dăineanu făcea cunoscut că, în data de 14 iulie 1933, a avut loc în orașul Buzău o conferință a lui Grigore Iunian, fost ministru de Justiție, referitoare la stabilizarea leului, având în vedere scăderea acestei monede în perioada 1929-1933. Astfel, aflăm că un hectar de pământ care se vindea în anul 1929 cu 80.000 lei, în anul 1933 era 6-7.000 lei. Se mai arăta că bugetul statului era în anul 1929 de 37 miliarde lei, iar în anul 1933, 20 miliarde lei.

---

25. S.J.A.N. Buzău, fond *Prefectura județului Buzău*, dosar 45/1938, f. 48.

26. S.J.A.N. Buzău, fond *Poliția orașului Buzău*, dosar 8/1930, f. 109.

27. S.J.A.N. Buzău, fond *Poliția orașului Buzău*, 4/1933, f. 12.

Adunarea la care au luat parte 800-1000 de persoane s-a desfășurat în liniște.

Șeful biroului de Siguranță Buzău, comisar Hristodor Tobescu, raporta că în data de 19 noiembrie 1933 a avut loc adunarea Blocului comun al Ligii generale a meseriașilor patroni, sindicatelor muncitorești, Asociației funcționarilor particulari și comerciali²⁸. La întrunirea la care au participat aproximativ 200 de persoane s-a vorbit despre fiscalitatea excesivă, desființarea patentei, unirea tuturor breslelor în acea Ligă.

În conformitate cu Ordinul nr. 15534 A din 19 decembrie 1933 al Direcției administrației de stat din Ministerul de Interne, Prefectura județului Buzău a dispus ca organele jandarmeriei să le explice celor de la sate că e mai bine să rămână acolo să muncească și să nu se mai deplaseze la oraș, unde din cauza situației critice din industrie și comerț existau mulți muncitori fără loc de muncă²⁹.

Dintr-o altă notă informativă aflăm că, în ziua de 13 septembrie 1936, a avut loc în comuna Largu congresul membrilor căminelor culturale din județele Buzău și Brăila³⁰. Printre participanți s-a numărat și PS episcop Ghenadie al Buzăului, care a vorbit despre scopul înființării căminelor culturale la sate.

În data de 25 octombrie 1936 a avut loc în orașul Buzău o adunare a subofițerilor pensionari. Aceștia erau nemulțumiți de pensiile lor în raport cu ceilalți pensionari civili și doreau să înainteze o solicitare către Ministerul Apărării Naționale și Ministerul de Finanțe pentru recalcularea pensiilor subofițerilor pensionari.

Foarte importante sunt rapoartele poliției și jandarmeriei referitoare la starea de spirit a populației din oraș și județ. Acestea cuprind aspecte referitoare la viața economică, socială, politică, minorități și secte religioase.

Prin ordinul telegrafic nr. 21654 din 2 octombrie 1930 al Inspectoratului Regional I de Poliție București³¹ se solicita organelor de poliție,

28. S.J.A.N. Buzău, fond *Prefectura județului Buzău*, dosar 20/1933, f. 30.

29. S.J.A.N. Buzău, fond *Prefectura județului Buzău*, dosar 15/1933, f. 105.

30. S.J.A.N. Buzău, fond *Prefectura județului Buzău*, dosar 39/1936, f. 9.

31. S.J.A.N. Buzău, fond *Legiunea de jandarmi Buzău*, dosar 10/1930, f. 106 verso.

în colaborare cu jandarmii, să transmită rapoarte privind starea reală de spirit a populației de la oraș, dar mai ales de la sate.

Într-o informare din 27 noiembrie 1930 transmisă de Legiunea de jandarmi Buzău către Inspectoratul 1 jandarmi rurali se făcea cunoscută starea de nemulțumire a populației vis-a-vis de prețurile mari la articolele de primă necesitate, în raport cu prețul scăzut al cerealelor. Se solicitau măsuri urgente pentru îmbunătățirea situației „altfel terenul este prielnic oricăror agitațiuni și tulburări”³². Populația de la sate critica măsurile luate de actualul guvern, căruia îi atribuia toate neajunsurile economice.

În raportul nr. 34687 din 31 august 1937 al Poliției Buzău adresat Prefecturii județului se prezintă nemulțumirea legată de creșterea prețurilor, resimțită în toate straturile sociale, îndeosebi în rândul funcționarilor cu salarii mici și al pensionarilor. Prețurile articolelor de primă necesitate au crescut cu 80%-100%. Se subliniază că populația minoritară era liniștită, evreii activau în diferite ramuri, iar „când sunt forțați de interese materiale, se amestecă printre majoritari”. Alte date se referă la extrema dreaptă care „activează intens, dar ascuns”, răspândind manifeste și formând un pericol prin recrutarea membrilor dintre minori, „gata oricând la orice sacrificiu”³³.

Începând cu anul 1938 se întocmeau dări de seamă săptămânale și lunare asupra stării de spirit a populației orașului și județului Buzău conform unui chestionar³⁴ potrivit instrucțiunilor Direcției Generale a Poliției. Acestea conțineau referiri la mișcările sociale, eventuale nemulțumiri ale populației, activitatea foștilor politicieni.

Din analiza dărilor de seamă din primul trimestru al anului 1938 reiese faptul că nemulțumirea generală a populației era cauzată de scumpirea articolelor de îmbrăcăminte, încălțăminte și produse alimentare, resimțită în toate straturile sociale, dar mai ales în rândul pensionarilor.

Schimbarea de la conducerea țării a Partidului Național Creștin și venirea la cârma țării a unui Partid de Uniune Națională a fost foarte

---

32. S.J.A.N. Buzău, fond *Legiunea de jandarmi Buzău*, dosar 10/1930, f. 109.

33. S.J.A.N. Buzău, fond *Prefectura județului Buzău*, dosar 19/1937, f. 12.

34. S.J.A.N. Buzău, fond *Poliția orașului Buzău*, dosar 34/1938, f. 103.

bine văzută. Prin nota nr. 6669 din 21 februarie 1938, șeful Poliției, Constantin Țuculescu, informa că „toți locuitorii orașului și județului Buzău privesc cu multă satisfacție formarea noului guvern, actele lui și măsurile luate de acesta”³⁵. Prin îndepărtarea politicii din administrație și influența acesteia, funcționarii nu mai erau amenințați că își vor pierde locul de muncă și își vedeau liniștiți de lucru. Nemulțumiri erau în rândurile vechii clientele politice și a comercianților, care căutau să se îmbogățească „având la spate câte un om politic care intervenea”³⁶. Populația orașului și județului Buzău era în mare majoritate românească. Dintre sectele religioase mai importanți erau adventiștii, ale căror adunări se țineau în zilele de vineri și sâmbătă în casa lor de rugăciuni. Numiții N. Caciarov și I. Alexandrescu, au fost surprinși când vindeau cărți religioase adventiste, însă le-au fost confiscate și înaintate Inspectoratului de Poliție Ploiești.

Pentru trimestrul II al anului 1938 dările de seamă consemnează aspecte privind minoritățile, legionarii, primele mișcări muncitorești în fabrica de la Nehoiu. Raportul șefului Poliției Buzău nr. 12057 din 21 aprilie 1938 către Divizia a 5-a Buzău, arată că funcționarii de la oraș, cât și cei de la comune erau încântați de noua guvernare. Populația minoritară, în general liniștită, era formată din: 2 unguri, 4 bulgari, 8 ruși, 3 germani, 38 sârbi, 7 poloni, 5 turci, 34 greci, 29 italieni, 13 cehoslovaci, 9 armeni, 8 albanezi, 4 austrieci. Dintre aceștia erau bănuți de spionaj în favoarea Germaniei, Elena Jorss, Vilhelm Jorss și Vilhelmina Cernahorski³⁷. Șeful Poliției C. Țuculescu mai informa că în data de 16 aprilie 1938, conform Ordinului nr. 25218/1938 al Ministerului de Interne, s-au făcut percheziții la domiciliile conducătorilor și membrilor de marcă legionari, de la care s-au ridicat materiale de propagandă și arme. Cei asupra cărora s-au găsit arme, Petre N. Petre, Ioan Gh. Tomescu și Gheorghe Dumitrescu au fost înaintați Poliției, apoi Consiliului de război al Corpului 5 armată, ulterior fiind puși în libertate.

Într-o dare de seamă din 30 aprilie 1938, se făcea cunoscut faptul că în data de 26 aprilie, 5 legionari găsiți la domiciliul lui Radu Ioniță,

35. S.J.A.N. Buzău, fond *Poliția orașului Buzău*, dosar 34/1938, f. 10.

36. S.J.A.N. Buzău, fond *Poliția orașului Buzău*, dosar 34/1938, f. 9 v.

37. S.J.A.N. Buzău, fond *Poliția orașului Buzău*, dosar 34/1938, f. 28.

„discutând chestiuni ce privesc fosta organizație T.P.Ț“, au fost înaintați Parchetului Tribunalului Buzău. Cu ocazia percheziției celor 5, s-a observat solidaritatea dintre foștii partizani ai Partidului Total pentru Țară, ceea ce denotă că ei nici nu se gândeau „să abdice de la ideile lor“³⁸. „Fanaticii“ legionari, puțini la număr, își trimiteau scrisori, manifeste și sperau că vor veni timpuri mai bune, când „își vor afirma existența și crezul lor“³⁹.

În perioada ianuarie – aprilie 1938 nu au avut loc mișcări muncitorești. Deși la Fabrica de cherestea Nehoiu, Schelele de petrol Berca și Mina de cărbuni Ojasca lucra un număr mare de muncitori, aceștia erau relativ mulțumiți că patronii respectau angajamentele cuprinse în contractele de muncă. Însă, la data de 7 mai 1938, șeful Poliției I. Uzun informa Inspectoratul Regiunii I de Poliție București asupra situației de la Societatea forestieră de la Nehoiu. În urma încetării contractului colectiv de muncă la data de 1 mai, lucrătorii au fost înștiințați asupra noilor condiții de angajare, pe care însă nu le-au acceptat, neprezentându-se la lucru. Prezent la fața locului în data de 4 mai, comandantul Legiunii de jandarmi a constatat că aproximativ 120-160 de persoane începuseră lucrul și se credea că se va ajunge la o înțelegere pentru ca toți ceilalți lucrători să se prezinte la fabrică. În data de 9 mai inspectorul Stegărescu, de la Inspectoratul Muncii Ploiești, s-a deplasat la Nehoiu și după lungi discuții situația s-a rezolvat, lucrătorii obținând anumite drepturi.

Într-un buletin informativ din luna iunie 1938, șeful biroului de Siguranță Buzău, Ilie Seimeanu, arăta că brutarii din oraș intenționau să facă grevă, nemulțumiți fiind de prețul pâinii. În urma memoriului adresat Prefecturii Buzău lucrurile s-au rezolvat.

Ca și în trimestrele I și II ale anului 1938, dările de seamă din trimestrul III consemnează îngrijorarea populației cu privire la scumpirile alimentelor de primă necesitate și a altor mărfuri. Poliția îi supraveghea în continuare pe foștii partizani ai Partidului Total pentru Țară. Au fost prinși de către organele de Siguranță legionarii Nicolae Păun și frații Gh. și Stelian Neguți. Aceștia luaseră legătura cu mai mulți foști

38. S.J.A.N. Buzău, fond *Poliția orașului Buzău*, dosar 34/1938, f. 30.

39. S.J.A.N. Buzău, fond *Poliția orașului Buzău*, dosar 34/1938, f. 31.

legionari din oraș, printre care și Alexandru Murea⁴⁰. S-a dispus ca prin intermediul Legiunii de jandarmi Buzău să i se stabilească domiciliul forțat avocatului Nicolae Păun.

În raportul cu nr. 30152/1938⁴¹ adresat Inspectoratului Regional I de Poliție București de către șeful Poliției, locotenent colonel Teodor Sfetescu⁴², se preciza că în ziua de 18 august 1938, în urma percheziției la Gh. Isbășoiu, s-au găsit broșuri și manifeste, care s-au ridicat și înaintat Parchetului Militar Brașov.

De asemenea, în luna septembrie a anului 1938 s-au efectuat percheziții la diferite persoane și au fost identificate manifeste vechi legionare la Petre Niculescu și Nicolae Ungureanu. Petre Niculescu a fost înaintat Parchetului Militar Brașov, iar pentru legionarul Petre Chiriță din orașul Buzău a fost stabilit domiciliu forțat la Vaslui.

În dărilor de seamă din lunile octombrie-noiembrie 1938 transmise Inspectoratului Regiunii I Poliție București, se arată că se menținea criza din comerț, articolele de primă necesitate fiind foarte scumpe.

În data de 27 octombrie 1938 indivizii Mihail Bobocea și Constantin Cristea, care s-au salutat cu salutul legionar, iar „Cristea a fredonat un cântec legionar într-o cârciumă din mahala”⁴³ au fost înaintați Comendurii pieței Buzău. În noaptea de 2/3 noiembrie a fost prins individul Ștefan Bogza din comuna Năeni, cu afișe asupra sa și înaintat Tribunalului Militar Brașov. Cu toată vigilența poliției și jandarmeriei, legionarii reușeau să răspândească noaptea manifeste. Totodată, a fost înaintat Tribunalului Militar Brașov numitul Constantin Dumitrescu, care mai fusese condamnat la închisoare de autoritățile militare pen-

40. Viitor șef al Poliției orașului Buzău în perioada octombrie-decembrie 1940. După instaurarea regimului antonesciano-legionar la 14 septembrie 1940, legionarii reușesc să acapareze funcții importante în Ministerul de Interne. Legionarii nu au reușit să se impună și în cadrul Inspectoratului General al Jandarmeriei sau subunităților acestuia. În urma decretului lege din decembrie 1940, instituția a trecut din subordinea Ministerului de Interne în cea a Ministerului Apărării Naționale, rămânând sprijin al generalului Ion Antonescu în lupta contra legionarilor.

41. S.J.A.N. Buzău, Fond Poliția orașului Buzău, dosar 34/1938, f. 62.

42. În conformitate cu *Legea pentru trecerea poliției urbane din județe sub conducerea comandantului Legiunii de jandarmi*, adoptată în anul 1938, șef al Poliției buzoiene a devenit locotenent colonel Teodor Sfetescu.

43. S.J.A.N. Buzău, fond *Poliția orașului Buzău*, dosar 34/1938, f. 78.

tru propagandă legionară. Cu toate acestea, o dare de seamă din luna noiembrie 1938, consemnează faptul că legionarii nu mai au „curajul să se miște”. În fiecare seară se făceau razii și patrulări polițiste, încât „au fost reduși la tăcere chiar și cei mai reclacitranți”⁴⁴.

Darea de seamă nr. 42215 din 30 decembrie 1938, semnată de șeful Poliției, lt. col. T. Sfetescu, preciza că „populația de la sate și de la orașe este pașnică, privește cu mult drag măsura Guvernului pentru menținerea ordinii în stat și siguranța cetățenilor”. S-au înaintat către Parchetul Militar Brașov indivizii Petre Crețu, pentru că „a discutat asupra politicii legionare”, și Lucia Vasiliu, „care a continuat să poarte uniformă legionară”.

Încă din anul 1936, din ordinul Inspectoratului Regiunii I-a de Poliție, nu se mai permitea purtarea în public a niciunei uniforme de către particulari, care prin elementele componente (cămăși, cravate, centură, epoleți, insigne, banderole) „puteau servi ca mijloc de propagandă în favoarea acțiunilor extremiste”⁴⁵. Ordinul a fost transmis organelor de poliție și de jandarmerie, între care trebuia să existe o bună colaborare pentru îndeplinirea acestuia.

În ședința consiliului de colaborare administrativă, ținută la Prefectură în ziua de 29 decembrie 1939, s-a hotărât ca atât Legiunea de jandarmi pentru județ cât și Poliția pentru oraș, prin organele lor și prin patrulă fixe, să supravegheze îndeaproape activitatea foștilor legionari, în special pe cei eliberați din lagăre. Se mai hotărâ ca poliția să organizeze razii, mai ales noaptea, „întrucât s-a constatat că parte din refugiații polonezi stabiliți în oraș, umblă noaptea în stare de ebrietate acostând populația pe stradă”⁴⁶.

Prezenți la ședința consiliului de colaborare administrativă ținută la Prefectură în ziua de 12 martie 1940, șeful Poliției Buzău și comandantul Legiunii de jandarmi informau că nu s-au întâmplat fapte sau evenimente care să intereseze ordinea și siguranța statului, și că în continuare îi supravegheau pe foștii membri din mișcarea legionară.

44. S.J.A.N. Buzău, fond *Poliția orașului Buzău*, dosar 34/1938, f. 101.

45. S.J.A.N. Buzău, fond *Prefectura județului Buzău*, dosar 39/1936, f. 6.

46. S.J.A.N. Buzău, fond *Poliția orașului Buzău*, dosar 19/1940, f. 3.

În anul 1940 organele de poliție, jandarmerie și armată au avut o bună colaborare și un rol important în retragerea, controlul și supravegherea refugiaților din Basarabia și Bucovina de Nord.

În cadrul Consiliului de colaborare administrativă erau discutate și măsurile de pază ce trebuiau luate în vederea trierii refugiaților din teritoriile ocupate, mulți dintre aceștia având intenția de a spiona sau de a incendia recoltele.

Marele Stat Major a transmis Direcției Generale a Poliției în data de 22 iulie 1940, adresa cu numărul 208537/B referitoare la organizarea serviciului sovietic de spionaj în România, cu ocazia ocupării Basarabiei și Bucovinei de Nord. În acest scop fuseseră recrutați ofițeri, soldați și funcționari români sau minoritari, prinși în timpul evacuării și strecurați clandestin peste frontieră, sub formă de refugiați, la care se adăugau falși dezertori sovietici cu misiunea de a se stabili în diferite regiuni importante ale țării, de unde urmau să trimită informații. În acest sens, s-au dispus următoarele⁴⁷:

- toți indivizii înapoiați sau veniți clandestin din Basarabia și Bucovina de Nord, prinși în zonele de frontieră de către grăniceri, jandarmi sau poliție sau de oricare unități militare, indiferent de cum s-ar legitima, vor fi considerați suspecti, vor fi ținuți izolați și trimiși imediat, fără nicio cercetare, celui mai apropiat organ informativ din zona Marelui Stat Major. Același tratament trebuia aplicat și elementelor suspecte care nu proveneau din provinciile evacuate;

- clandestinii veniți din Basarabia și Bucovina ocupată, care reușiseră să se strecoare în interiorul țării, trebuiau reținuți și trimiși la Marele Stat Major Secția a II-a;

- refugiații trecuți oficial prin comisiile de repatriere erau riguros cercetați de personalul Marelui Stat Major, poliție și jandarmi. Cei asupra cărora nu plana nicio suspiciune, trebuiau supravegheați de organele de poliție din localitățile unde erau repartizați.

Documentele de arhivă oferă date și informații privind greaua misiune a organelor de poliție și jandarmerie în desfășurarea activității, mai ales din pricina deficitului de personal și a numeroaselor atribuții care le reveneau. Prin acțiunile lor au vegheat la executarea legilor, la menținerea ordinii și siguranței publice atât în mediul urban, cât și în cel rural.

47. S.J.A.N. Buzău, fond *Poliția orașului Buzău*, dosar 20/1940, f. 76.

ARHIEPISCOPIA DUNĂRII DE JOS

1833
542

În s e r v i c i u l e.

Pentru stabilirea legăturii de serviciu între formațiunile teritoriale de jandarmi rurale și organele poliției urbane.

În interesul ordinii și al siguranței publice, este necesar să se stabilească legătura de serviciu între poliția urbană și jandarmeria rurală. Această legătură de serviciu trebuie să se realizeze în baza următoarelor principii:

1) Jandarmeria rurală este subordonată poliției urbane în ceea ce privește serviciul lor polițienesc. Această subordonare constă în faptul că jandarmii rurali sunt înzestrați cu arme și echipament polițienesc și sunt obligați să respecte regulile de serviciu ale poliției urbane.

2) În ceea ce privește atribuțiile de serviciu, jandarmii rurali sunt obligați să efectueze toate acțiunile care revin poliției urbane în domeniul siguranței publice și al ordinii în zonele rurale.

3) Jandarmeria rurală este obligată să raporteze poliției urbane toate cazurile de infracțiuni și de tulburări de ordin public care au loc în zonele rurale.

4) Poliția urbană este obligată să furnizeze jandarmeriei rurale toate informațiile necesare pentru desfășurarea activității sale.

5) Jandarmeria rurală este obligată să coopereze cu poliția urbană în lupta împotriva criminalității și a tulburărilor de ordin public.

6) În ceea ce privește echipamentul și armamentul, jandarmii rurali sunt obligați să utilizeze echipamentul și armamentul polițienesc în conformitate cu regulile de serviciu ale poliției urbane.

7) Jandarmeria rurală este obligată să participe la toate exercițiile și cursurile organizate de poliția urbană în scopul perfecționării sale profesionale.

8) În ceea ce privește salariul și condițiile de muncă, jandarmii rurali sunt obligați să respecte toate regulile și dispozițiile emise de poliția urbană în acest sens.

9) Jandarmeria rurală este obligată să respecte toate regulile și dispozițiile emise de poliția urbană în ceea ce privește disciplina și comportamentul în serviciu.

10) În ceea ce privește raportarea și comunicarea, jandarmii rurali sunt obligați să raporteze poliției urbane toate cazurile de infracțiuni și de tulburări de ordin public care au loc în zonele rurale.

SJAN Buzău, fond Poliția orașului Buzău, dosar 27/1930, f. 244 – Instrucțiuni din iulie 1930 pentru stabilirea legăturilor de serviciu între poliție și jandarmerie, întocmite de Inspectoratul General al Jandarmeriei și aprobate de Ministerul de Interne.

SJAN Buzău, fond Poliția orașului Buzău, dosar 33/1931, f. 51 – Notă referitoare la reclamații și incidente din perioada electorală.

N O T A .

De descoperirea și verificarea pierderii din alăturatul dosar:

I) În ziua de 25 Mai s-a oprit prezintă la oficiul poliției D. J. Avocat Ștefan Băranu din grupul Partidului Liberal și nu reușind verbal să a fost înțeles cu Comisarul Ștefan Ștefan și Comisarul Ajutor Teodor Aristodor din această poliție, au fost trimiși după arhivele guvernamentale.

Au ceptu D. J. Avocat Băranu să se prezinte ojaș sunt parvenite: el nu s-a prezentat.

D. J. Comisar Ștefan Ștefan a sosit la Parocheia.

Ca să se cercetească de subcomandatul.

Au săi ofițeri de Poliție au cerut ojaș o perioadă de 6 zile, căru li s'a spus că el au el parvenit după, pentru a nu li s'a putut să.

Se anească în copie Reclamația D. J. Comisar Ștefan Ștefan.

II) D. J. Președ al Județului cu ordinaul Nr. 2200 din 26 Mai s-a oprit trimite în copie Reclamația D. J. Comisar Ștefan Ștefan, șeful grupului Național-Parochei, prin care se pînăge că gardienii publici rap arhivele.

Ca să se cercetească de D. J. Comisar Ștefan Ștefan, și s'a dovedit că chiar partizanii politici rap arhivele, și în spețea D. J. Avocat Virgil Popescu, fost Primar și în copie în partina D. J. Ștefan Ștefan.

III) D. J. Președinte al Secției 4 de votare, ne trimite pe individul alexandru Petre Florescu, din com. Ștefan Ștefan, care a votat cu carte atredin.

Ca să se cercetească de Legiunei Jand. Buzău, instruit cel în ocază sote din județ.

Se anească lucrările în copie.

IV) D. J. Președinte al Secției 1-a de votare, ne trimite pe individul Antonescu Ștefan, pentru al inala Parocheia în împreună cu adresa Nr. 1157/91.

Se anească lucrările în copie.

//

TEOLOGIE ȘI EDUCAȚIE LA DUNĂREA DE JOS – XVII

103

CHESTIONAR

De punctele care vor cuprinde darea de seamă lunară.-

A. STAREA ECONOMICA.

1. Agricultură
2. Industrie
3. Comerțul.

B. STAREA SOCIALA.

1. Muncitorii
2. Funcționarii pensionari
3. Liber profesioniști, avocați
4. Studenții
5. Influența legilor asupra stării de spirit.

C. STAREA POLITICA

1. Legionarii
2. Nașionali Târziuștii
3. Liberalii
4. Nașionali Creștinii.

5/ MINORITĂȚII

- a/ Evreii
- b/ Ungurii
- c/ Germanii
- d/ Bulgarii
- e/ Turcii
- f/ Albanesii
- g/ Grecii
- h/ Ucrainenii.

D. SECȚIA BENEVOLENTA.

E. INFORMAȚIUNI DE PESTĂ ȘTIINȚA.-

SJAN Buzău, fond Poliția orașului Buzău, dosar 34/1938, f. 103
– Chestionar cu aspectele care trebuiau consemnate în dările de seamă referitoare la starea de spirit a populației.